

UDHËZIM I PËRBASHKËT
Nr. 4, datë 9.12.2015

PËR MËNYRAT E KRYERJES SË ZHVARROSJES DHE ZHVARROSJES MURALE TË RASTEVE TË VEÇANTA

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të ligjit nr. 9220, datë 15.4.2004, “Për administrimin e varrimit”, të ndryshuar dhe nenit 20, pika 2, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 711, datë 29.10.2014, “Për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë”, ministri i Zhvillimit Urban, ministri i Drejtësisë dhe ministri i Shëndetësisë,

UDHËZOJNË:

I. Rastet e veçanta kur lejohet të kryhet zhvarrimi

1. Zhvarrimi, në raste të veçanta ose zhvarrimi i jashtëzakonshëm kryhet para përfundimit të kohës së prehjes, sipas procedurave ligjore, për qëllim:

- a) transferimi;
- b) të interesit publik;
- c) të ekspertizës mjekoligjore-kriminalistike.

2. Zhvarrimet nuk lejohen të kryhen:

a) kur kushtet klimaterike janë tepër të nxehta, zakonisht në muajt maj, qershor, korrik, gusht dhe shtator, përveç varrezave që ndodhen në zona malore, në të cilat lejohet kryerja e këtyre operacioneve edhe në këta muajt;

b) në rastin e personave të vdekur nga sëmundjet infektive, të listuara në shtojcën 1 të këtij udhëzimi, përjashtuar rastet kur kanë kaluar dy vjet pas vdekjes dhe për të cilat, përfaqësuesi i strukturave lokale të shëndetit publik ka deklaruar, se zhvarrimi mund të bëhet pa pasojë për shëndetin publik, por duke respektuar masat e kontrollit dhe të parandalimit të infeksionit, të përcaktuara në këtë udhëzim.

3. Zhvarrimet që kryhen për qëllim të ekspertizës mjekoligjore-kriminalistike, pas urdhrorit të lëshuar nga gjykata ose prokuroria nuk u përmbahen përcaktimeve të bëra në pikën 2/I të këtij udhëzimi.

II. Procedurat e kryerjes së zhvarrimit në raste të veçanta

1. Kërkesa për zhvarrosje kryhet nga:

a) gjyqtari ose prokurori, shoqëruar me urdhrin e lëshuar për zhvarrim para skadimit të afatit të zhvarrosjes duke argumentuar arsyen e kërkesës;

b) bashkëshorti/ja ose në mungesë, nga të afërmit të identifikuar në përputhje me Kodin Civil dhe të provuar me testament ose përfaqësim, shprehur në zyrën e gjendjes civile të njësisë bazë të qeverisjes vendore ku ka ndodhur vdekja apo të vendbanimit.

2. Kërkesa për zhvarrosje i drejtohet njësisë së qeverisjes vendore nën juridiksionin e të cilit është territori ku ndodhet varreza.

3. Njësia e qeverisjes vendore shqyrton kërkesën dhe ia kalon për miratim kryetarit ose këshillit bashkiak.

4. Kryetari i njësisë së qeverisjes vendore pas miratimit lëshon autorizimin e zhvarrosjes.

5. Njësia e qeverisjes vendore brenda 5 ditëve nga data e miratimit të kërkesës për zhvarrosje bënë njoftimin me shkrim kërkuarit të lejes së zhvarrosjes.

6. Shërbimi i varrezave njofton kërkuarin për të cilin është miratuar zhvarrimi për të qenë prezent në momentin e zhvarrimit.

7. Procesi i zhvarrimit kryhet në prani të përfaqësuesit të strukturave lokale të shëndetit publik, të përfaqësuesit të autoriteteve të administrimit të varrezave, personave të ngarkuar me shërbimin e varrezave, përfaqësuesve të bashkisë, organeve të policisë vendore, dhe nëse kryhet zhvarrimi i veçanta pas dy vjetësh nga vdekja dhe ata të prokurorisë.

8. Administruesi i varrezës, përcakton një person, i cili mbikëqyr procesin e zhvarrimit dhe garanton që i gjithë procesi të zhvillohet gjatë kohës që varreza është e mbyllur për publikun, ose në rastet kur kjo nuk mund të ndodhë, siguron që varri ku do të bëhet zhvarrimi të rrethohet me tendë ose material tjetër jotransparent, në mënyrë që publiku të mos ketë kontakt vizual me procesin.

9. Administruesi i varrezës, në koordinim dhe me miratim të strukturave lokale të shëndetit publik, përcaktojnë datën dhe orën e zhvarrimit dhe njoftojnë me shkrim përfaqësuesit sipas përcaktimeve të pikës 7/II të këtij udhëzimi, të cilët duhet të jenë të pranishëm në momentin e zhvarrimit.

10. Hapja e varrit kryhet nga personat përgjegjës të autorizuar nga autoriteti i administrimit të varrezës, sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi.

11. Zhvarrimet nga nëntoka, nuk kryhen pa kaluar minimalisht 2 orë nga rënia e shirave të rrëmbyeshëm.

12. Përfaqësuesit e strukturave lokale të shëndetit publik, marrin të dhënat për gjendjen e kufomës përpara varrimit nga regjistri i varrimit dhe përgatisin planin e masave higjieno-sanitare të nevojshme për procesin e zhvarrimit, sipas përcaktimeve të bëra në shtojcën 2, pjesë përbërëse të këtij udhëzimi.

13. Përfaqësuesit e strukturave lokale të shëndetit publik monitorojnë procesin e zhvarrimit, në mënyrë që të mos shkaktohet asnjë risk për shëndetin publik, duke siguruar që:

a) personat, të cilët do të kryejnë procesin e zhvarrimit, duhet të pajisen me veshje mbrojtëse personale (PMP), me një përdorim, përfshirë edhe ekranin e fytyrës, që mbron sigurinë dhe shëndetin e tyre; lista e PMI-së tregohet në shtojcën 3 të këtij udhëzimi;

b) pas procesit të zhvarrimit, kufoma duhet të trajtohet me lëndë dezinfektuese, të cilat përfaqësuesi i autoritetit shëndetësor i gjykon të nevojshme; Lista e lëndëve dezinfektuese tregohet në shtojcën 4 të këtij udhëzimi;

c) kufoma e zhvarrosur vendoset në një mbështjellëse të mbyllur, jotransparente, që nuk lejon rrjedhjen e lëngjeve dhe shoqërohet me të dhënat identifikuese të kufomës;

d) pranë varrit të lirë duhet të sigurohet ujë i bollshëm, dhe lëndë të tjera pastruese/dezinfektuese, për t'u përdorur menjëherë pas përfundimit të procesit të zhvarrimit, nga personat të cilët do të trajtojnë kufomën e zhvarrosur;

e) kufoma apo mbetjet mortore, vendosen në arkivolin e ri; menjëherë pas procesit të zhvarrimit, varri i lirë dezinfektohet (i nënshtrohet procesit të dezinfektimit). Lista e lëndëve dezinfektuese dhe procedura e dezinfektimit jepen në shtojcën 4 të këtij udhëzimi.

14. Të gjitha mbetjet që rezultojnë nga aktiviteti i zhvarrimit të veçantë, përfshirë veshjet e punës, apo mjete të tjera të mbrojtjes personale me një përdorim, dhe që janë përdorur gjatë zhvarrimit, duhet të trajtohen si mbetje të rrezikshme dhe të asgjësohen në përputhje me legjislacionin në fuqi.

15. Nëse përfaqësuesi i strukturave lokale të shëndetit publik konstaton, se trupi i kufomës nuk është vendosur në mënyrën e duhur në arkivol, mund të lejojë transferimin, vetëm pas vendosjes së përshtatshme në arkivol, në përputhje me rregulloren “Për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë”.

16. Trupi i kufomës së zhvarrosur, duhet të rivarrosset ose të kremohet, brenda 48 orëve, në rast se nuk është përcaktuar ndryshe nga përfaqësuesi i strukturave lokale të shëndetit publik apo urdhri i gjykatës (përfaqësuesi i mjekësisë ligjore).

17. Kur rezulton se kufoma është në përfundim të procesit të mineralizimit, me miratim të familjarëve të të ndjerit, dhe në mungesë të tyre, të autoritetit që disponon kufomën, procedohet me rivarrimin në varret e eshtrave, në përputhje me kërkesat higjieno-sanitare, sipas planit të masave, të hartuar nga përfaqësuesit të shëndetit publik.

18. Në zbatim të pikës 20 të këtij udhëzimi, miratimi merret me shkrim nga autoriteti administrues i varrezave, para procesit të zhvarrimit dhe sigurohet kutia/ena ku do të vendosen eshtrat, si dhe masa të tjera në përputhje me rregulloren “Për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë”, për rivarrimin në varret e eshtrave.

19. Veprimet që kryhen gjatë procesit të zhvarrimit dhe rivarrimit, përfshirë gjendjen e kufomës në çastin e hapjes së varrit, si dhe situatën fizike të varrit të ri ose atij ekzistues, dokumentohen në një proces verbal nga përfaqësuesi mbikëqyrës i autoritetit të administrimit të varrezës, ku kryhet zhvarrimi dhe rivarrimi. Procesverbali duhet të firmoset nga të gjithë të pranishmit.

20. Në rastet kur rivarrimi i kufomës nuk bëhet në të njëjtën varrezë, procesverbali mbahet përkatësisht nga të dyja autoritetet administrative të varrezave, si për procesin e zhvarrimit edhe për atë të rivarrimit dhe kopje të procesverbalit shkëmbehen mes tyre.

21. Zhvarrimi dhe rivarrimi shënohen në regjistrat përkatës të varrimeve sipas përcaktimeve në rregulloren “Për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë”.

III. Procedura e zhvarrimit për transferim

1. Zhvarrimi për transferim kryhet pas dy vitesh nga vdekja dhe përpara planit të paracaktuar të rotacionit, me qëllim:

a) transferimin në një varr tjetër në të njëjtën varrezë;

b) transferimin në një varrezë tjetër;

c) për kremim.

2. Kërkesa për zhvarrim për qëllime transferimi bëhet me shkrim nga bashkëshorti/ja ose në mungesë, nga të afërmit të identifikuar në përputhje me Kodin Civil dhe të provuar me testament ose përfaqësim, shprehur në zyrën e gjendjes civile të njësisë bazë të qeverisjes vendore ku ka ndodhur vdekja apo të vendbanimit, apo familjarët e të ndjerit, drejtuar autoritetit që administron varrezën.

3. Kërkesa i drejtohet:

a) autoritetit administrues të varrezës ku do të bëhet rivarrimi, në rastin kur kufoma do të rivarrosset në territorin administrativ ku dhe është zhvarrosur,

b) kryetarit të bashkisë që ka nën juridiksion territorin administrativ në rastin kur kufoma do të rivarrosset në territor administrativ të ndryshëm nga ai ku kryhet zhvarrimi.

4. Autoriteti që administron varrezën, brenda 5 ditëve pune, nga data e dorëzimit të kërkesës për transferim, kryen verifikimet paraprake te regjistri i varrimit dhe lëshon aprovimin për rivarrim.

5. Në rastin kur kufoma do të rivarrosset në territor administrativ të ndryshëm nga ai ku kryhet zhvarrimi autoriteti që administron varrezën brenda 5 ditëve pune nga data e aprovimit, i paraqet kryetarit të bashkisë kërkesën së bashku me aprovimin për rivarrim.

6. Kryetari i bashkisë, brenda 5 ditëve pune nga paraqitja e kërkesës dhe e aprovimit nga autoriteti që administron varrezën, lëshon autorizimin për zhvarrim.

7. Autoriteti që administron varrezën para kryerjes së zhvarrimit njofton strukturat lokale të shëndetit publik për të marrë pjesë nëpërmjet përfaqësuesit të tyre në momentin e zhvarrimit.

8. Në momentin e zhvarrimit përfaqësuesi i strukturave lokale të shëndetit publik lëshon deklaratën se:

i) trupi i kufomës në arkivolin është i pacenuar;

ii) transferimi i kufomës nga një varr, në tjetrin, nuk sjell pasoja për shëndetin publik.

9. Deklarata e lëshuar nga strukturat lokale të shëndetit publik mbahen në tri kopje; një kopje bëhet pjesë e dokumentacionit që shoqëron transferimin e kufomës në varrezën tjetër, një kopje mbahet nga autoriteti i varrezës ku kryhet zhvarrimi dhe një kopje e mban struktura lokale e shëndetit publik.

10. Transferimi i kufomës kryhet vetëm pasi autoriteti i shëndetit publik ka lëshuar deklaratën sipas pikës 8/III të këtij udhëzimi, e cila shoqërohet me dokumentacionin e nevojshëm për zhvarrosjen importimin, eksportimin e eshrave të njeriut dhe formulari i autorizimit, sipas shtojcës 5.

11. Varri i liruar nga mbetjet e arkivolit, pas dezinfektimit, mund të përdoret për varrime të reja, në përputhje me rregulloren “Për administrimin dhe funksionimin e varrezave në territorin e Republikës së Shqipërisë”.

IV. Procedura e zhvarrimit për interes publik

1. Zhvarrimi për interes publik kryhet:

a) si nevojë e realizimit të investimeve publike/private në infrastrukturën publike kombëtare, në përputhje me dokumentet dhe aktet rregullatore në fuqi të planifikimit;

b) në zbatim të rishikimit të dokumenteve të planifikimit;

c) kur varreza përbën risk për shëndetin publik, i cili nuk mund të kontrollohet në asnjë mënyrë tjetër, përveçse me transferimin e saj.

2. Interesi publik miratohet nga Këshilli Kombëtar i Territorit sipas dispozitave të ligjit nr. 107/2014, “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit”, i ndryshuar.

3. Në rast se varreza përbën risk për sigurinë e jetës së popullatës apo për shëndetin publik, si: rrëshqitje dheu, tërmete, ndryshim i rrjedhës së ujërave nëntokësore etj., njësia e qeverisjes vendore pas verifikimeve dhe vlerësime të kryera, konstaton statusin e rrezikshmërisë dhe i përcjell këshillit bashkiak kërkesën për mbylljen e varrezës.

4. Në zbatim të interesit publik kombëtar, këshilli bashkiak miraton vendimin për mbylljen e varrezës, në territorin nën juridiksionin e tij, dhe njëkohësisht siguron funksionimin e një varreze të re, në përputhje me legjislacionin përkatës të planifikimit të territorit, dhe rregulloren për “Projektimin dhe ndërtimin e varrezave në Republikën e Shqipërisë”.

5. Këshilli bashkiak njofton nëpërmjet mjeteve të informimit publik, vendimin për mbylljen dhe transferimin e varrezës, apo një pjese të saj, për qëllime të interesit publik kombëtar.

6. Transferimi i varrezës nuk mund të kryhet pa kaluar 2 vjet nga mbyllja e saj.

V. Procedura e zhvarrimit për ekspertizë mjekoligjore-kriminalistike

1. Për qëllim të ekspertizës mjekoligjore-kriminalistike, prokuroria/gjykata urdhërojnë zhvarrimin e kufomave përpara afatit të përcaktuar për zhvarrimin e zakonshëm. Zhvarrimi për efekt të ekspertizës

mjekoligjore-kriminalistike kryhet në çdo kohë pas varrimit. Procedurat e zhvarrimit dhe koha e rivarrimit drejtohet nga organi që ka lëshuar urdhrin përkatës.

2. Kryetari i bashkisë në territorin nën juridiksionin e të cilit është urdhëruar zhvarrimi, si dhe autoritetet e shërbimit dhe të administrimit të varrezës përkatëse, pasi njoftohen për urdhrin e nxjerrë nga autoritetet përgjegjëse, kanë detyrimin e zbatimit të tij.

3. Zhvarrimi kryhet në prani të grupit të mjekëve ligjorë, përfaqësuesve të gjykatës, prokurorisë, përfaqësuesit të autoriteteve të administrimit të varrezave dhe përfaqësuesit të strukturave lokale të shëndetit publik.

4. Me kryerjen e procesit të zhvarrimit, kufoma transportohet në sallat e autopsisë, sipas rregullave të përcaktuara në legjislacionin në fuqi për transportin e kufomave.

5. Me përfundimin e ekspertizës mjekoligjore-kriminalistike dhe konform masave higjieno-sanitare, kufoma rivarroset në të njëjtin varr.

6. Në rastet e zhvarrimeve të shtetasve të huaj, procedura është e njëjtë si për shtetasit shqiptarë, ndërsa transportimi i trupit për në shtetin përkatës, kryhet përmes pajisjes me dokumentacionin si më poshtë:

a) certifikata e shkakut të vdekjes lëshuar nga Instituti i Mjekësisë Ligjore;

b) leja e transportimit të trupit, që lejon kalimin e arkivolit nga territori i Republikës së Shqipërisë, lëshuar nga bashkia që ka nën juridiksion varrezën;

c) leja e transportimit të kufomës, që përjashton riskun e transmetimit të një sëmundjeje ngjitëse, lëshuar nga drejtoria e strukturave lokale të shëndetit publik;

d) kufoma duhet të vendoset në një arkivol hermetik me llamarinë dhe të plumbohet në prani të organeve të doganës, si dhe të një përfaqësuesi të ambasadës së vendit të destinacionit përkatës, për këtë të pranishmit mbajnë një procesverbal.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTRI I ZHVILLIMIT URBAN
Eglantina Gjermeni

MINISTRI I DREJTËSISË
Ylli Manjani

MINISTRI I SHËNDETËSISË
Ilir Beqja

